

Πρόσκληση υποβολής περιλήψεων για την επιστημονική διημερίδα με τίτλο:

Εικαστικές τέχνες: Κέντρο και περιφέρεια

Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων Δήμου Φλώρινας – Πολιτιστικό Κέντρο, 24 - 25 Απριλίου 2026

Διοργάνωση

Εταιρεία Ελλήνων Ιστορικών Τέχνης - Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Σχολή Καλών Τεχνών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Περιφερειακή Ενότητα Φλώρινας - Δήμος Φλώρινας

Προθεσμία υποβολής περιλήψεων: 15 Νοεμβρίου 2025

Ειδοποίηση αποδοχής: 12 Δεκεμβρίου 2025 (όλες οι προτάσεις θα απαντηθούν).

Οι ιστοριογραφικές τάσεις στην Ιστορία της Τέχνης, κυρίως από τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα και έπειτα, ανέδειξαν τον παράγοντα της τοπικότητας, κατευθύνοντας την έρευνα σε ζητήματα που αφορούν την τέχνη και τους θεσμούς της σε περιφερειακές περιοχές, ζητήματα που δεν συμπεριλαμβάνονταν στον «κανόνα» που έθετε στο επίκεντρο την τέχνη στα μητροπολιτικά κέντρα.

Η μελέτη των εικαστικών τεχνών, οι οποίες από την ίδρυση του ελληνικού κράτους ακολούθησαν το δυτικό-ευρωπαϊκό μοντέλο, επικεντρώνεται, κατά κύριο λόγο, στην καλλιτεχνική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην πρωτεύουσά του. Η Αθήνα, ως οικονομικό και πολιτικό κέντρο της χώρας, συγκεντρώνει τις σχετικές εκπαιδευτικές δομές και τους θεσμικούς χώρους προβολής της τέχνης, αποτελώντας το αδιαμφισβήτητο καλλιτεχνικό κέντρο σε εθνικό επίπεδο. Σκοπός της διημερίδας είναι να διερευνήσει τις εκφάνσεις της καλλιτεχνικής παραγωγής εκτός κέντρου, σε περιοχές που χαρακτηρίζονται ως «περιφέρεια» ή «επαρχία». Ο όροι αυτοί σε αντιδιαστολή με το «κέντρο» έχουν συζητηθεί εκτεταμένα με βάση θεωρητικές προσεγγίσεις ερευνητών, όπως οι Jan Bialostocki, Φωτεινή Βλάχου, Kenneth Clark, James Elkins, Ljubo Karaman, Terry Smith, Νίκος Χατζηνικολάου, κ.α. ως προς το περιεχόμενό τους και τις αξιολογικές κρίσεις για την καλλιτεχνική παραγωγή που χαρακτηρίζεται «επαρχιακή».

Η έρευνα των εικαστικών τεχνών με βάση τον γεωγραφικό παράγοντα και το στοιχείο της τοπικότητας υπόκειται στις γεωγραφικές και ιστορικές παραμέτρους που καθορίζουν τις ποικίλες πολιτισμικές εκφάνσεις σε έναν τόπο. Στόχος είναι να διερευνηθούν οι παράγοντες που διαμορφώνουν την καλλιτεχνική παραγωγή σε πόλεις και περιοχές της Ελλάδας, καθώς και η πρόσληψη των εικαστικών τεχνών και η δημιουργία θεσμών σχετικών με τις εικαστικές τέχνες σε τοπικό επίπεδο. Επιπροσθέτως, θέμα συζήτησης θα αποτελέσει και η

σχέση ανάμεσα στην τέχνη που παράγεται εκτός κέντρου και την τέχνη του κέντρου, που ακολουθεί τις κυρίαρχες τάσεις, καθώς και η συσχέτισή τους με τα διεθνή καλλιτεχνικά πρότυπα. Στο πλαίσιο της συζήτησης αυτής θα εξεταστεί η διαμόρφωση τοπικών και υπερτοπικών ταυτοτήτων, πολιτικών και ιδεολογικών αφηγήσεων.

Προτεινόμενες θεματικές περιοχές

1. Μεθοδολογικά ζητήματα για τη μελέτη των εικαστικών τεχνών σε τοπικό επίπεδο:

- Ο παράγοντας της γεωγραφίας στη μελέτη των εικαστικών τεχνών και οι έννοιες «κέντρο», «περιφέρεια», «επαρχία».
- Η ιστοριογραφία της ελληνικής τέχνης και η σχέση της με την κατανομή των θεσμών των εικαστικών τεχνών στην ελληνική επικράτεια.
- Η επίδραση της σχέσης τοπική – «εθνική» τέχνη στη διαμόρφωση συλλογικών/ τοπικών ταυτοτήτων.

2. Η καλλιτεχνική παραγωγή εκτός κέντρου

- Η καταγραφή της τοπικής καλλιτεχνικής παραγωγής (μεθοδολογία, κριτήρια της έρευνας, κατατάξεις και οριοθετήσεις).
- Διαφορετικά επίπεδα της καλλιτεχνικής δημιουργίας σε τοπικό επίπεδο: «λαϊκοί», αυτοδίδακτοι, ερασιτέχνες.
- Η διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της τοπικής καλλιτεχνικής παραγωγής με βάση τη σχέση κέντρου – περιφέρειας.

3. Η ανάπτυξη των καλλιτεχνικών θεσμών σε τοπικό επίπεδο

- Συνθήκες δημιουργίας και λειτουργίας των πολιτιστικών φορέων για τις εικαστικές τέχνες (μουσεία εικαστικών τεχνών, πινακοθήκες, συλλογές, σύλλογοι).
- Η πρόσληψη των εικαστικών τεχνών.

Διάρκεια ανακοινώσεων: 20 λεπτά. Αποστολή περίληψης (έως 500) λέξεις και σύντομου βιογραφικού σημειώματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση: center.periphery2026@gmail.com

Πληροφορίες:

Προθεσμία υποβολής περιλήψεων: 15 Νοεμβρίου 2025

Ειδοποίηση αποδοχής: 12 Δεκεμβρίου 2025 (όλες οι προτάσεις θα απαντηθούν).

Η επιτροπή της ΕΕΙΤ και οι συνδιοργανωτές της ημερίδας θα καταβάλουν προσπάθειες για την κάλυψη των εξόδων διαμονής και μετακίνησης των ομιλητών και ομιλητριών.

Οργανωτική και Επιστημονική Επιτροπή:

Λουίζα Αυγήτα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Ιστορία της Τέχνης, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ζωή Γοδόση, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ιστορία Νεότερης Ελληνικής Τέχνης, Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Αλέξανδρος Τενεκετζής, Επίκουρος Καθηγητής, Ιστορία Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Τέχνης, Τμήμα Ιστορίας – Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών